

آلرژی غذایی

(تشخیص و درمان)

گردآوری و تألیف :

دکتر سید حسام الدین نبوی زاده

فوق تخصص الری و ایمونولوژی بالینی

استاد دانشگاه علوم پزشکی شیراز

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز

- سرشناسه : نبوی زاده، سید حسام الدین، ۱۳۴۴-
عنوان و نام پدیدآور : آلرژی غذایی (تشخیص و درمان)/ گردآوری و تالیف سید حسام الدین نبوی زاده
مشخصات نشر : شیراز: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری : ۱۰۳ص: جدول.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۹۱-۷۹-۳
وضعیت درست نویسی : فیا
یادداشت : کتابنامه.
یادداشت : نمایه.
موضوع : مواد غذایی--حساسیت
موضوع : Food allergy
شناسه افزوده : دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز
رده بندی کنگره : RC۵۹۶ ۲۱۷
رده بندی دیویی : ۶/۹۷
شماره کتابشناسی ملی : ۵۱۲۸۰۹۴

آلرژی غذایی (تشخیص و درمان)

گردآوری و تالیف:

دکتر سیدحسام النبوی زاده

ویراستاران ادبی: دکتر منیر عبدالحی، میمه حیدری

مدیر تولید: دکتر سعید نبوی

امور اجرایی نشر: سارا هاشمی، فرخنده باغچه، فاطمه علیشاهیان

ناشر: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز

حروف چینی: فاطمه شفاقی صفحه آرای: جمشید رضایی ناشر: چاپخانه چاپ دنیا شیراز

چاپ اول: ۱۳۹۷ شمارگان: ۵۰۰ جلد قیمت: ۱۱,۰۰۰

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۹۱-۷۹-۳ ISBN: 978-600-6391-79-3

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به ناشر است و هر گونه تکثیر، بازنویسی، خلاصه برداری و یا برداشت به هر نحوی بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نبوده و پیگرد قانونی می باشد.

آدرس: شیراز - بلوار کریمخان زند - ساختمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی شیراز - اداره انتشارات دانشگاه

تلفن: ۰۷۱-۳۲۱۲۲۴۴۳

تلفن و دورنگار: ۰۷۱-۳۲۳۵۱۸۶۵

آدرس اینترنتی: <http://Nashr.sums.ac.ir>

پست الکترونیکی: Nashr@sums.ac.ir

پیشگفتار

به نام خداوند جان و خرد

آلرژی غذایی از مباحث مهم و شایع علوم پزشکی است که در دوره‌ی جدید به دلیل تغییر روش‌های تولید و فراوری مواد غذایی، بسیار شایع و فراگیر شده است. از این رو شناخت انواع آلرژی‌های غذایی و روش‌های نوین تشخیص و درمان آن از ضرورت‌های مهم علمی است که تمامی اعضای جامعه‌ی پزشکی باید به آن آگاه باشند.

کتاب ارزشمند «آلرژی غذایی، تشخیص و درمان» که محقق گرامی جناب آقای دکتر نبوی‌زاده تألیف کرده‌اند، گامی بلند است که در جهت شناخت و درمان این عارضه‌ی مهم برداشته شده است. در این کتاب در خصوص آلرژی‌های غذایی شایع و دلایل ایجاد و درمان آن‌ها به تفصیل بحث شده و پروتکل‌های حساسیت‌زدایی در مورد آلرژی‌های اصلی غذایی ذکر شده است که می‌تواند خواننده را از مراجعه به کتب و مقاله‌های متعدد بی‌نیاز کند. مطالعه‌ی این کتاب را به تمامی پزشکان و دانشجویان پزشکی توصیه می‌کنم.

دکتر رضا امین

فوق تخصص آلرژی و

ایمونولوژی و استاد دانشگاه

آلرژی‌های غذایی یکی از مشکلات عرصه سلامت هستند که حدود ۸ درصد از کودکان و ۴ درصد از بزرگسالان را درگیر می‌کند. آلرژی‌های غذایی، از نظر سنی، دامنه‌ی وسیعی دارند از زوادی تا کهن‌سالی را دربرمی‌گیرند. همچنین، از نظر شدت نیز دامنه‌ای از سوارض کشنده مثل آنافیلاکسی تا عوارض به‌ظاهر خفیف مثل درماتیت پوستی و خارش را هم شامل می‌شود.

به دلیل تسهیل وسایل حمل‌ونقل در قرن حاضر، مردم مواد غذایی کشورهای مختلف را مصرف می‌کنند؛ همچنین، فرآوری‌های جدید مواد غذایی هم موجب تولید پروتئین‌ها و ترکیبات جدید می‌گردد که خود موجب بروز آلرژی‌های جدید می‌شود.

به این دلیل که مصرف مواد غذایی اجتناب‌ناپذیر است، دانشمندان یکی از راه‌های جدیدی که در این زمینه بررسی کرده‌اند، حساسیت‌زدایی است. در این کتاب سعی شده است سازوکارهای مختلف ایجاد آلرژی غذایی، تشخیص داده و درمان آن بررسی شود تا راهنمای کوچکی برای علاقه‌مندان این رشته باشد.

دکتر سید حسام‌الدین نبوی‌زاده

فوق تخصص آلرژی و ایمونولوژی بالینی

استاد دانشگاه علوم پزشکی شیراز

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
تعاریف.....	۱
آلرژی به غذا.....	۳
مراحل آلرژی.....	۵
جدول تقسیم‌بندی واکنش‌های آلژیک غذایی.....	۷
مکانیزم آلرژی غذایی.....	۸
پیش‌گیری از آلرژی غذایی.....	۹
تنوری بهداشت.....	۱۰
تنوری ویتامین دی.....	۱۰
تنوری مانع دو گانه.....	۱۰
رژیم غذایی مادر در حین حاملگی و شیردادن.....	۱۱
نقش شیر مادر.....	۱۱
اثر میکروب‌های روده‌ای بر آلرژی غذایی.....	۱۲
آلرژی به شیر گاو.....	۱۳
آلرژی به تخم‌مرغ.....	۱۵

۱۶	آلرژی به آرد گندم
۱۷	آلرژی به سویا
۱۷	آلرژی به بادام زمینی
۱۸	آلرژی به کنجد و گندم سیاه
۱۹	آلرژی به آجیل یا دانه‌های گیاهی
۱۹	آلرژی به مواد غذایی دریایی
۱۹	آلرژی غذایی به گیاهان و سبزیجات دهانی آلرژی
۲۰	علائم پوستی آلرژی غذایی
۲۲	کهیر
۲۳	درماتیت تماسی
۲۴	کهیر تماسی
۲۶	درماتیت تماسی آلرژیک
۲۶	درماتیت تماسی ناشی از نور
۲۷	درماتیت اتوپیک
۲۸	ایمونوپاتولوژی درماتیت اتوپیک
۳۰	آلرژی با غیر واسطه‌ای IgE
۳۲	اپیدمیولوژی سندرم آنتروکولیت ناشی از پروتئین‌های غذا
۳۳	علائم بالینی در سندرم آنتروکولیت ناشی از پروتئین‌های غذا
۳۵	تشخیص سندرم آنتروکولیت ناشی از پروتئین‌های غذا
۳۵	چالش غذایی در سندرم آنتروکولیت ناشی از پروتئین‌های غذا
	ارزیابی متناوب بیمار برای بررسی از بین بردن سندرم آنتروکولیت ناشی از پروتئین‌های غذا
۳۶	غذا
۳۷	پروتوکولیت آلرژیک ناشی از پروتئین‌های غذا
۳۷	علائم بالینی پروتوکولیت آلرژیک ناشی از پروتئین‌های غذا
۳۹	درمان
۴۲	تشخیص افتراقی خون‌ریزی از رکتوم در دوره‌ی شیرخواری

۴۹	آنافیلاکسی ناشی از فعالیت (EIA).....
۵۱	اثر فراوری بر آلرژی‌زایی مواد غذایی.....
۵۱	شیر.....
۵۲	هموژنیزه کردن.....
۵۳	فراوری با حرارت.....
۵۳	استریلیزاسیون.....
۵۴	بخیر در خلأ.....
۵۴	شوک کردن با اسپری.....
۵۵	تخمیر و پیرلیز.....
۵۵	پاستوریزه کردن.....
۵۵	اثر فراوری بر تخم‌مرغ.....
۵۶	اثر فراوری غیرحرارتی.....
۵۶	آلرژی به آجیل‌ها.....
۵۶	آلرژی به بادام زمینی.....
۵۷	دانه سویا.....
۵۸	آلرژن گندم.....
۵۸	اثر حرارت بر آلرژن گندم.....
۵۸	آلرژن خردل.....
۶۰	روش‌ها و تشخیص آلرژی غذایی.....
۶۸	ایمونوترابی.....
۷	پروتکل ایمونوترابی.....
۷۳	عوارض جانبی ایمونوترابی.....
۷۵	ایمونوترابی شیر گاو.....
۷۸	ایمونوترابی آرد گندم.....
۸۱	ایمونوترابی تخم‌مرغ.....
۸۴	ایمونوترابی بادام زمینی.....

عوارض ایمونوتراپی و حساسیت زدایی	۸۵
منابع	۸۷
ضمائم کاربردی	۹۱
نمایه	۹۷